

تاکید پزشکیان بر اصلاح ساختار بودجه؛

عبور از بودجه‌ریزی سنتی به سمت عملیاتی

■ پزشکیان با انتقاد از شیوه سنتی بودجه‌ریزی، خواستار اجرای بودجه‌ریزی عملیاتی شده است.

گروه اقتصادی – مسعود پزشکیان با انتقاد از شیوه کنونی بودجه‌ریزی، بر ضرورت عملیاتی شدن آن تأکید کرد. او صراحتاً گفت: «این پول‌ها باید صرف‌نآف مردم بشود، کارمان شده این که فقط به یک مشت بنیاد و سازمان‌الکی که به هیچ دردی نمی‌خورند، پول بدهیم. به مسئولان گفتیم آقایان! این بساط باید جمع شود.» پزشکیان همچنین در پاسخ به انتقادها از بازدیدهای سرزده از وزارتخانه‌ها و مراکز دولتی، از سازمان برنامه و بودجه مثال آورد و گفت: «من در بازدیدهای سرزده دنبال نمایش نیست‌م و هیچ گروه خبری را همراه نمی‌برم. برای مثال، چندین بار برای تغییر بودجه‌ریزی سال ۱۴۰۵ به مدل عملیاتی به سازمان برنامه و بودجه رفتم. معتقدم باید نظام پرداخت بر اساس عملکرد و اثر بخشی، محور اصلی باشد.»

اشاره رئیس جمهوری به الزامات «بودجه ریزی عملیاتی» است که نزدیک به ده دهه است جزو تکالیف بر زمین مانده بودجه‌نویسی در ایران باقی مانده. آن هم در شرایطی که سال به سال بر کسری بودجه به دلیل نبود درآمد پایدار اضافه می‌شود و سازمان‌ها و نهادهای مختلف به دلایل مختلف بر افزایش بودجه سالانه خود اصرار دارند. به تازگی، وزیر اقتصاد عنوان کرده که «در بودجه ۱۴۰۴ دولت باید ۸۰۰ هزار میلیارد تومان اوراق منتشر کند که نشان دهنده میزان کسری بودجه است، در عین حال قرار است به واسطه عدم تحقق منابع دیگر، میزان اوراق بیشتری نیز منتشر شود که معضل تأمین مالی را نیز تشدید می‌کند.»

حالا به نظر می‌رسد که صحبت‌های رئیس جمهور را باید «نقشه راه» جدید سازمان برنامه و بودجه دانست که مشغول به نوشتن لایحه بودجه سال ۱۴۰۵ است. آن‌هم در شرایطی که سایه تحریم‌ها اقتصاد ایران را تهدید می‌کند و «عملیاتی» شدن بودجه‌ریزی می‌تواند تاحد

آلبرت بغزبان اقتصاددان:

باید تصویر روشنی از چگونگی تک‌نرخی شدن ارز ارائه شود

گروه اقتصادی – باتوجه‌به اینکه به تازگی سکاندار اقتصاد ایران، از عزم جدی دولت برای اصلاح سیاست‌های ارزی و تلاش برای تک‌نرخی شدن ارز خبر داد، یک اقتصاددان تأکید دارد باید ابتدا به روشنی، شکل جامع و کاملی از ارز تک نرخی، مکانیزم و فرایندهای آن ترسیم شود تا بتوانیم تصویر روشنی از اقتصاد کشور در شرایط تک‌نرخی بودن ارز را تصور کنیم.

در حالی که موضوع تک نرخی شدن ارز، پس از چندماه وقفه و دوباره برای بررسی بر روی میز دولت قرار گرفته، نظرات کارشناسی مختلفی در این رابطه وجود دارد، برخی به شدت حامی این موضوع هستند و برخی آن را با شرایط فعلی و به اصلاحی واقعیت امروز اقتصاد، هم راستا نمی‌دانند. در طرف دیگر برخی به پیاده‌های مثبت آن برای اقتصاد به خصوص رشد در بازار سرمایه و افزایش صادرات اشاره داشته و برخی دیگر به تبعات آن در بازار یا

افزایش شاخص‌های تورمی تأکید می‌کنند.

اخیراً وزیر امور اقتصادی و دارایی در جلسه شوراى گفت‌وگوى دولت و بخش خصوصی از عزم جدی دولت برای اصلاح سیاست‌های ارزی و تلاش برنامه‌محور برای حرکت به سمت تک‌نرخی شدن ارز خبر داد و این اقدام را با هدف کاهش مشکلات صادرکنندگان و واردکنندگان، ثبات اقتصادی و بهبود معیشت مردم هم راستا دانست. به گفته وزیر اقتصاد، با حرکت به سمت نظام ارزی تک‌نرخی و مدیریت شناور نرخ ارز توسط بانک مرکزی، می‌توانیم نوسانات و جهش‌های ارزی را کاهش دهیم و ثبات اقتصادى را برابى حمایت از تولید و بهبود زندگى مردم محقق کنیم.

بسیان این حال، بارها رئیس کل بانک مرکزی اعلام کرده که برای اینکه جریان ورود کالا و خدمت به کشور بدون خدشه‌امد باید و نیازهای ضرور مردم تأمین شود و بازار، از هیئت پش‌بینی پذیر خود را حفظ کند، چاره‌ای جز اجرای سیاست تثبیت نداریم. بنابراین امکان تک نرخی شدن ارز همزمان با اجرای سیاست‌های تثبیت وجود ندارد اما در عین حال باید تلاش کنیم تا فاصله میان نرخ راه‌ها حداقل برسد، چراکه ایجاد فاصله در نرخ‌ها بستر ساز رانت است.

در این رابطه، آلبرت بغزبان –اقتصاددان – با اشاره به موضوع تک نرخی شدن ارز در اقتصاد کشور، گفت: در ابتدای امر باید مشخص شود که مفهوم نهایی از تک‌نرخی شدن ارز در اقتصاد کشور چیست و چه نرخی خواهد بود؛ باید مشخص شود که این ارز تک ترخی چگونه خواهد بود، مثلاً قرار است بگر نرخ ترجیحی و تجارى و آزاد وجود نداشته باشد یا به شکل دیگری خواهد بود. و افزود: اگر قرار است همه نرخ‌ها برچیده شود و ارز تک نرخی شود؛ باید مشخص شود که این نرخ چگونه قرار است مشخص شود و ارزش آن چگونه خواهد بود. برای مثال اگر قرار است نرخ ارز تک نرخی به سمت بازار آزاد تمایل پیدا کند، باید پذیرفت که به هر میزانی که از ارز نرخ بازار آزاد به عنوان نرخ غیر رسمی نام برده شد، اشتباه بوده و گویا همان نرخ ارز بازار آزاد در اقتصاد مان‌خى واقع‌تر بوده است و اینگونه به نظر می‌رسد که نرخ بازار آزاد در اقتصاد کشور بیشتر از نرخ دولتی تأثیر گذار بوده است. این کارشناس اقتصادى خاطر نشان کرد: در حال حاضر نرخ‌های زیادی از نرخ ارز در بازار اعلام می‌شود؛ برای مثال از نرخ دلار بازار سلیمانیه و هرات گرفته تا نرخ در هم در امارات همگی در نرخ دلار در بازار آزاد اثر گذار است و گذشته از این، بسیاری از بسترهای تلگرافی نرخ ارز نیز وجود دارد که در صورت تحقق یکسان سازی نرخ ارز، به نظر می‌رسد علاوه بر حذف نرخ‌هایی مانند ترجیحی و نرخ‌هایی مانند مسافرى، دانشجویی، درمانی و خدماتی، با همه این بسترها هم‌زمان بر داشته‌شود؛ چرا که تصور از یکسان سازی نرخ ارز این است که یک نرخ مشخص و ثابت وجود داشته باشد و منابع مختلف بان‌خ‌های مختلف

زیادی مشکلات ناشی از کسری بودجه دولت را – که به گفته برخی اقتصاددانان از اصلی‌ترین دلایل تورم است – کاهش دهد.

بودجه‌ریزی عملیاتی چیست؟

بودجه‌ریزی عملیاتی (Operational Budgeting) یک روش برنامه‌ریزی مالی است که بر هزینه‌ها و درآمدهای مرتبط با فعالیت‌های عملیاتی یک سازمان در یک دوره مشخص (معمولاً یک سال) تمرکز دارد. بر خلاف بودجه‌ریزی سنتی که عمدتاً بر روی ورودی‌ها (مانند اعتبارات تخصیص‌یافته) متمرکز است، بودجه عملیاتی بر خروجی‌ها و نتایج و اثرات فعالیت‌ها تأکید می‌کند.

تلاش‌ها بر ای حرکت به سمت بودجه‌ریزی عملیاتی در ایران به دهه ۱۳۸۰ و به طور جدی‌تر به قانون برنامه پنجم توسعه (۱۳۹۰ – ۱۳۹۴) بازمی‌گردد. در ماده (۵۴) قانون، دولت موظف شد به تدریج بودجه‌ریزی عملیاتی را در دستگاه‌های اجرایی پیاده‌سازی کند که این روند در قوانین برنامه‌بعدی نیز تکرار و تأکید شد. اجرای این سیستم در ایران به صورت تدریجی، آزمایشی (پایلوت) و عمدتاً در برخی وزارتخانه‌ها و دستگاه‌های خاص در حال انجام است. اما این فرآیند هنوز به صورت سراسری و کامل عملیاتی نشده است.

اما ایران در مراحل اولیه گذار از بودجه‌ریزی سنتی به عملیاتی قرار دارد و این روند نیازمند عزم جدی، سرمایه‌گذاری در سیستم‌های اطلاعاتی، آموزش نیروی انسانی و ایجاد فرهنگ پاسخگویی است. اگر این زیرساخت‌ها فراهم شود، بودجه‌ریزی عملیاتی می‌تواند به شفافیت بیشتر، تخصیص بهینه منابع محدود کشور و بهبود محسوس در کیفیت خدمات عمومی منجر شود. در غیر اینصورت، خطر این وجود دارد که این سیستم تنها به یک

اقتصادی

تاکید پزشکیان بر اصلاح ساختار بودجه؛

عبور از بودجه‌ریزی سنتی به سمت عملیاتی

■ پزشکیان با انتقاد از شیوه سنتی بودجه‌ریزی، خواستار اجرای بودجه‌ریزی عملیاتی شده است.

گزارش نویسی اضافی و صوری برای دستگاه‌ها تبدیل شود بدون آنکه تغییر محسوسی در کارایی ایجاد کند.

بهترین فرصت برای پاکسازی بودجه

مرتضى افقه عضو هیأت علمی دانشگاه چمران اهواز درباره اهمیت اجرای بودجه‌ریزی عملیاتی می‌گوید: در علم اقتصاد و تئوری‌های اقتصاد هر بینایی که می‌شود باید متناسب با آن عملکرد و دستاوردهایی وجود داشته باشد. بنابراین بودجه‌م باید بر اساس این منطق استوار باشد، بودجه عملیاتی نیز به این معناست که پولی که از این بخش در اختیار دستگاه، نهاد یا فردی قرار داده می‌شود باید متناسب با آن آورده فیزیکی و غیرفیزیکی داشته باشد.

اما متأسفانه بودجه‌ما بر این اساس نیست و بسیاری از ردیف‌های بودجه‌ما عمدتاً متکی به یک درآمد نفتی تلقی می‌شد. بنابراین در ۳۰ سال گذشته به خصوص بعد از پایان جنگ، ردیف‌های بسیار زیادی بر بودجه تحمیل شده که هیچ کمکی به تولید، رفاه و بهبود خدمات ملی نمی‌کند.

افقه تصریح کرد: این ردیف‌ها عمدتاً با سفارش یا نفوذ گروه‌های سیاسی شکل گرفته و همین امر باعث شده بار زیادی بر بودجه تحمیل شود. در نتیجه به علت اینکه درآمدهای نفتی وجود داشته، کمبود بودجه چندان به چشم نمی‌آمد که با تشدید تحریم‌ها این امر نیز بیشتر احساس می‌شود.

وی تأکید کرد: از نظر من حضور بسیاری از مراکز دانشگاهی، تحقیقاتی و ... در بودجه اضافه است و آنها تنها با فشارهای سیاسی و گروهی یا به تقلید از مشابه خارجی در ردیف بودجه قرار گرفته‌اند. با توجه به اینکه در حال حاضر بودجه کافی در کشور وجود ندارد، بهترین زمان برای اجرایی کردن این طرح است، بنابراین دولت می‌تواند از این فرصت بهره برده و شرایط بودجه

آغاز جراحی نظام بانکی؛ از تزریق سرمایه تا آزادسازی دارایی‌ها

گروه اقتصادی – در نخستین سال دولت چهاردهم، وزارت اقتصاد با برنامه‌ای چندوجهی، اصلاح ساختار بانک‌های دولتی و خصوصی‌شده را کلید زد. در نخستین سال از عمر دولت چهاردهم، معاونت امور بانکی، بیمه و شرکتهای دولتی وزارت اقتصاد مسیری تازه را برای درمان مزمن‌ترین دردهای شبکه بانکی آغاز کرده است؛ مسیری که نه‌محدوده به اصلاح کاغذی آیین‌نامه‌هاست و نه صرفاً به گزارش‌های فصلی ختم می‌شود، بلکه تلاشی چندلایه برای ترمیم سرمایه، آزادسازی دارایی‌های قفل‌شده و بازگرداندن انضباط به ساختار حاکمیت شرکتي بانک‌ها را دنبال می‌کند. سال‌ها انباشت مطالبات غیرجاری، سرمایه شکسته‌نده و انبار دارایی‌های بی‌جان، فشار مضاعفی بر مستو‌ن‌های نظام بانکی وارد کرده و امروز دولت با نسخه‌ای که ترکیبی از نظارت سخت‌گیرانه و اصلاح ترازنه‌هاست، به‌سر‌آین معضل رفته‌است.

اصلاح نظام بانکی گام نخست بهبود شرایط اقتصادی نقطه شروع این نسخه، افزایش سرمایه بانک‌های دولتی است. هدفی که بسیاری آن را در حد شعار مانده می‌دانستند، اکنون در قالب برنامه‌ای دو مرحله‌ای با تقویم زمانی مشخص وارد عمل شده است: دستیابی به نسبت کفایت سرمایه پنج درصد تا پایان سال ۱۴۰۴ و پرش به هشت درصد در افر ۱۴۰۷. جلسات و پیچیدگی‌های حقوقی و کهرمقی انگیزه خریداران.

مسکن استیجاری کی به کمک زوج‌های جوان می‌آید؟

گروه اقتصادی – اجرای طرح مسکن استیجاری تا یک ماه آینده در حالی مطرح شده که بسیاری از کارشناسان اعلام می‌کنند اگر این طرح اجرا شود می‌تواند به کمک بازار اجاره بیاید

مسکن یکی از مهم‌ترین اقدامات در حوزه اقتصاد کشور به شمار می‌رود که در این راستا برای تقویت این بخش باید برنامه‌ریزی مناسبی در دستور کار قرار گیرد.

از طرف دیگر با توجه به آنکه در اوج جابه‌جایی مستاجران و در فصل اجاره هشتیم بنابراین برنامه ریزی برای بهبود و تقویت این بازار و همچنین بالابردن قدرت خرید متقاضیان در این شرایط بسیار حائز اهمیت است.

ساخت ۳۰ هزار واحد مسکن استیجاری برای مستاجران کلان شهرها یکی از مهم‌ترین اقداماتی که پیش از این دولت برای تقویت این بازار وعده داده بود طرح مسکن استیجاری بود که در این زمینه ابتدای سال اعلام کرده بود که به زودی طرح مسکن استیجاری را برای بازار اجاره راه اندازی خواهیم کرد اما بعد از این وعده هیچ خبری از آن نشد تا اینکه هفته گذشته در نشست خبری معاون مسکن و ساختمان وزیر راه و شهرسازی خبرهای جدیدی از مسکن استیجاری مطرح شد.

در همین راستا حبیب‌الله طاهرخانی معاون مسکن و ساختمان وزیر راه و شهرسازی ایران، صحبت‌هایی در خصوص طرح مسکن استیجاری مطرح کرده است که می‌تواند تأثیر مثبتی بر بازار مسکن و دسترسی مردم به مسکن مناسب داشته باشد.

طاهرخانی با اشاره به اینکه مسکن استیجاری شامل

نود شفافیت و عملکرد کیفی بر برخی دستگاه‌ها موجب شده توانیم محاسبه دقیق در این زمینه داشته باشیم. اما در سایر کشورها روی این موضوع کار کرده و معیارهای مشخصی برای عملکرد دستگاه‌های مختلف کمی و کیفی تعریف کرده‌اند که ایران در زمینه عقب مانده است.»

عبور از شعارهای ۲۰ ساله؟

به نظر می‌رسد امروز بیش از هر زمان دیگری اراده سیاسی لازم برای حرکت به سمت بودجه‌ریزی عملیاتی در بالاترین سطح اجرایی کشور وجود دارد. این اراده، همراه با فشار کم سابقه مالی ناشی از تحریم‌ها و کسری بودجه‌های سنگین، می‌تواند پنجره فرصت به نظری برای عبور از شعارهای دو دهه گذشته باشد.

بسیان ح‌ال این مسیر نیازمند سنگ‌نباهایی است؛ تعریف شاخص‌های شفاف و قابل سنجش حتی برای دستگاه‌های کیفی، ایجاد سیستم‌های اطلاعاتی یکپارچه و مهم‌تر از همه، جسارت سیاسی برای قطع رانت بودجه‌ای نهادهای کم‌اثر اما پرنفوذ. موفقیت در این مسیر دشوار نه تنها می‌تواند بودجه دولت را از افعال نجات دهد، بلکه می‌تواند مهم‌ترین گام به سمت شفافیت، پاسخگویی و حکمرانی خوب در اقتصاد ایران باشد.

مازاد و خطر بازگشت به بی‌نظمی در مجامع با تغییر اولویت‌ها. با این حال، فرصت‌ها نیز کم‌شمار نیستند؛ به‌ویژه اگر دولت بتواند با نوآوری در ابزارهای مالی و پایبندی به استانداردهای جهانی، بار دیگر اعتماد ذی‌نفعان داخلی و بیرونی را جلب کند. به این ترتیب، سال آغازین دولت چهاردهم را باید به‌عنوان پیچ اول یک جراحی اساسی در کالبد بانکداری ایران دانست. جراحی‌ای که موفقیتش نه در سرعت عمل، بلکه در پیوستگی درمان، عبور از بن‌بست‌های مالی و تثبیت چارچوب‌های شفافیت سنجیده خواهد شد. اگر مسیر با همین نگاه و اراده پیش برود، چشم‌انداز پایسان برنامه هفتم می‌تواند قرار گرفتن بانک‌های دولتی کشور در جایگاهی باشد که هم از منظر سرمایه و هم از منظر کارآمدی، اطمینان‌بخش باشد.

ورود پر قدرت وزارت اقتصاد برای اصلاح مجامع بانکی

در بعد حکمرانی نیز وزارت اقتصاد کوشیده است تا تقویم مجامع عمومی بانک‌ها را از آشفتگی درآورد. نتیجه‌گیری‌های کلان آن ثبت شده و بانک‌های دولتی هم قرار است در شهریورماه این مسیر را تکمیل کنند. استعمار این نظم می‌تواند به تثبیت شفافیت و الزام پاسخگویی مدیران بینجامد. در همین راستا، اسانسه بانک توسعه جمهوری اسلامی ایران نیز تدوین و در صاف بررسی هیأت دولت قرار گرفته است که معنای آن، روشن شدن چارچوب‌های حاکمیت شرکتي است.

با همه این تلاش‌ها، ریسک‌ها پابرجاست: شکندگی منابع تأمین سرمایه، فرسایندگی فرآیند فروش اموال

بازار اجاره مسکن دانسته اند و اعلام می‌کنند که اگر این طرح به درستی اجرا شود می‌تواند بازار مسکن را به سمت رونق هدایت کند.

کاهش هزینه‌های خانوارها از طریق طرح مسکن استیجاری

در همین راستا حسین محمدی کارشناس سیاست گذاری مسکن اظهار داشت: طرح مسکن استیجاری به‌دنبال فراهم‌آوری شرایطی است که افراد و خانوارها بتوانند بسا هزینه‌های کمتر و بدون نیاز به خرید ملک، از مسکن مناسب بهره‌مند شوند. وی ادامه داد: این طرح به ویژه برای جوانان، دانشجویان و افرادی که به‌دنبال جابه‌جایی موقت هستند، بسیار مفید است. این کارشناس سیاست گذاری مسکن با اشاره به دسترس‌پذیری بودن این طرح گفت: با کاهش هزینه‌های اولیه خرید مسکن، افراد بیشتری قادر خواهند بود از خدمات مسکن استفاده کنند. این امر به ویژه برای جوانان و دانشجویان اهمیت دارد. وی ادامه داد: مسکن استیجاری به افراد این امکان را می‌دهد که در شهرها و مناطق مختلف زندگی کنند و در صورت نیاز به تغییر محل زندگی، به راحتی جابه‌جا شوند.

کاهش حباب‌های قیمتی در بازار مسکن از طریق

همچنین در این زمینه محمود احمدی یک کارشناس سیاست گذاری دیگر با اشاره به کاهش بار مالی در طرح مسکن استیجاری گفت: با استفاده از مسکن استیجاری، افراد می‌توانند از فشار مالی ناشی از خرید ملک کاسته و به جای آن، هزینه‌های خود را برای نیازهای دیگر صرف کنند. وی ادامه داد: با افزایش ملزای مسکن استیجاری، احتمال ایجاد حباب‌های قیمتی در بازار مسکن کاهش می‌یابد و قیمت‌ها به صورت منطقی‌تری تنظیم می‌شوند. این کارشناس سیاست گذاری مسکن با اشاره به چالش‌های این طرح گفت: اجرایی این طرح نیاز به سرمایه‌گذاری و تأمین مالی کافی برای اجرای این طرح وجود دارد. وی ادامه داد: برای موفقیت طرح، نیاز به سیستم‌های مدیریتی و نظارتی قوی است تا کیفیت مسکن‌ها حفظ شود.

گفتنی است طرح مسکن استیجاری می‌تواند به‌عنوان یک راه‌حل موثر برای مشکلات مسکن کشور مطرح شود، به شرطی که بر برنامه‌ریزی و مدیریتی صحیح، به مرحله اجرایی برسد. این طرح می‌تواند دسترسی به مسکن را برای افراد مختلف تسهیل کرده و از بار مالی ناشی از خرید ملک بکاهد.

صنایع چوب کلیه سفارشات MDF، چوبی کوراسیون غرفه و منزل کلیه سفارشات چوبی تلفن: ۰۲۵۹۸۷۴۷۷